МАНІФЕСТ УКРАЇНСЬКОГО СЛОВА

ПОПІЛ ТА АЛМАЗ

Гартування діамантової української нації та культури під колосальним тиском агресії.

ПОДІЯ

Франкфуртський книжковий ярмарок 2026

КОНТЕКСТ

400 років культурного протистояння













Трансформація під колосальним тиском

Щоб атоми вуглецю з попелу перебудували свою кристалічну ґратку на алмаз, потрібні колосальний тиск (понад 50 000–60 000 атмосфер) та надвисока температура (1200–1500 °C).

Сьогодні Україна живе під шаленим тиском ворожої агресії, а температура нашої люті й прагнення свободи вимірюється тисячами градусів.

З болю, втрат і вогню гартується діамантова українська нація.



МАСШТАБ ЗБИТКІВ ІНДУСТРІЇ

Цілеспрямоване нищення видавничої галузі

Ворог намагається знищити книжкову інфраструктуру, але українське слово продовжує звучати.

30+

Зруйнованих підприємств

Видавництв та поліграфій

617

Пошкоджених бібліотек

12.97 млн втрачених примірників

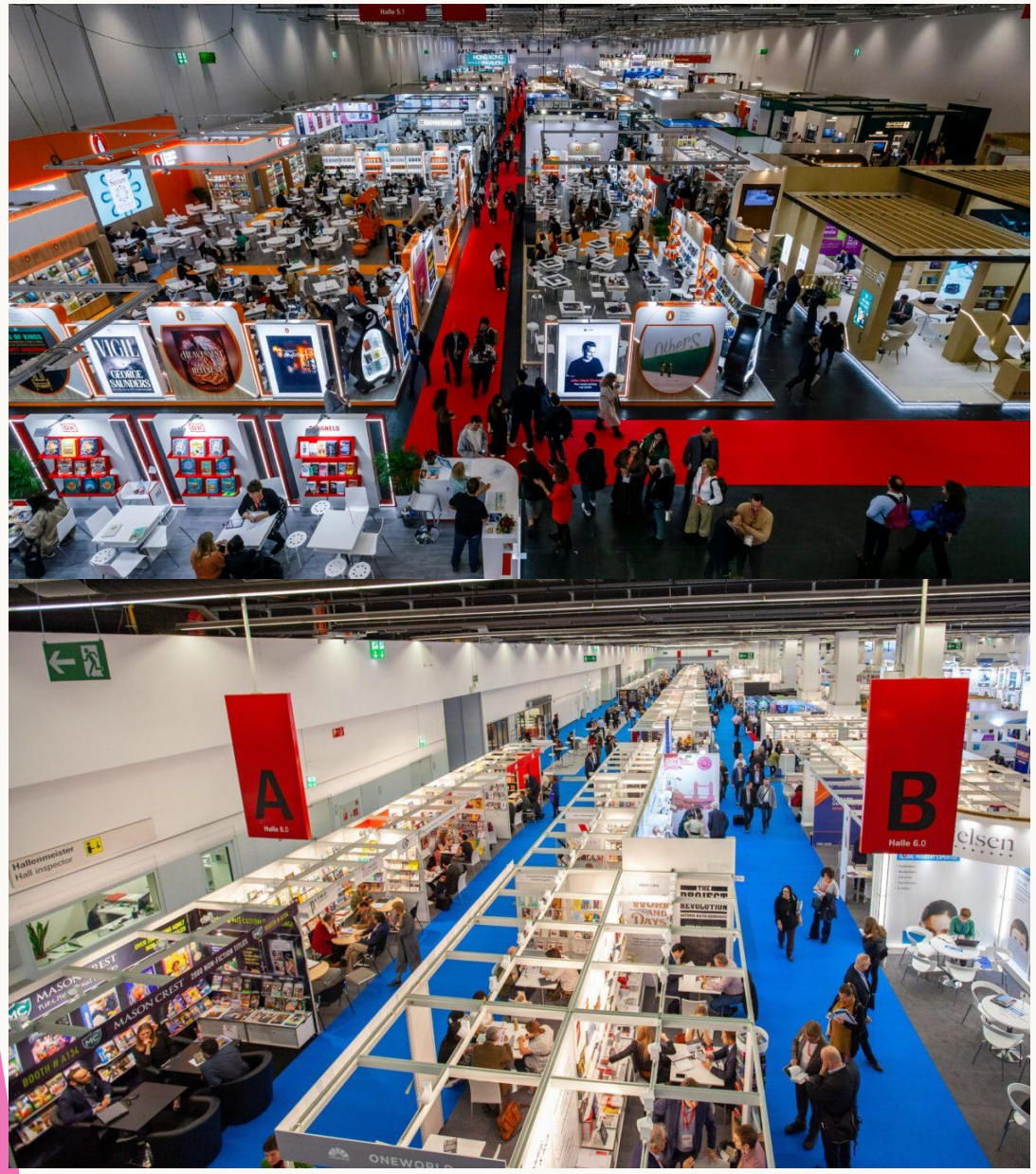
13 млн

Знищених книжок

Третина річного друку України







МІЖНАРОДНА АРЕНА

Франкфуртський книжковий ярмарок (7-11 жовтня) 2026

Попри системні атаки, Україна представила свої видання на головному літературному майданчику планети (більш ніж 200 000 відвідувачів з 137 країн).

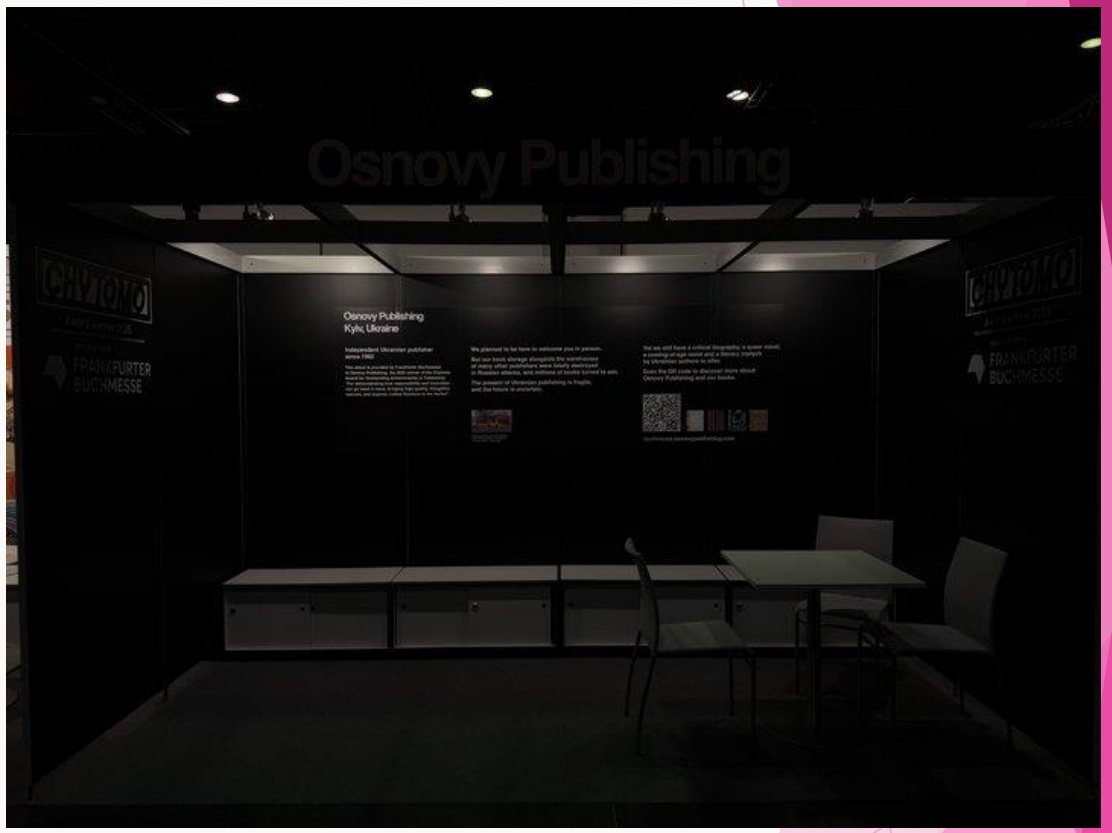
44 українські видавництва
(серед яких "А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА", "Видавництво Старого Лева", "Віват", "Наш Формат", "Букшеф" та інші).

Кожна українська книжка, представлена у світі, - це доказ того, що наша культура жива і сильніша за війну.

Голос України у Франкфурті

OSNOVY PUBLISHING

- Практично порожні полиці представило українське видавництво «Основи» (Osnovy Publishing).
- Видавництво ухвалило свідоме рішення залишити свій стенд майже порожнім, перетворивши його на візуальний маніфест.
- У такий спосіб команда продемонструвала міжнародній спільноті суворі реалії, в яких сьогодні змушена працювати українська книжкова індустрія.



Стенд видавництва «Основи» на Франкфуртському книжковому ярмарку, 8 жовтня 2026 року

- на Національному стенді поряд зі стендами новинок видавництва «Ранок» представлена авторкою В. Веремко концептуальна інсталяція «Born / Burn Alive»



Скляна вітрина з обпаленими книжками

У скляній вітрині розміщено вертикальну вежу з 22 обгорілих книжок.

Це реальні примірники, врятовані з пожежі після російського ракетного удару по логістичному центру видавництва «Ранок» у Харкові 1 серпня 2026 року (коли було знищено близько 8 мільйонів книжок).





Врятовані книжки видавництва «Ранок»

АНАЛІЗ ІНСТАЛЯЦІЇ

Метафора «Born / Burn Alive»

Авторкою інсталяції є українська мисткиня Валентина Веремко. Проект розповідає про 400 років нищення української книги та культури.

У слові Born перекреслено літеру «o» й замінено на «u»: «народжені живими» (Born Alive) перетворюються на «спалені живцем» (Burn Alive).

Хронологія на склі: На скло вітрини червоним кольором нанесена шкала з 12 ключовими датами, що охоплюють період у 400 років — від перших заборон та спалень українських текстів (1626 і 1627 роки) до сучасного знищення українських друкарень та бібліотек (2014, 2022, 2024, 2026
роки).

Червоні риски наприкінці шкали часу нагадують: фінал цієї боротьби вирішується просто зараз.





Історичні віхи лінгвоциду: XVII-XVIII ст.

Системна ліквідація української книжкової спадщини та освіти.

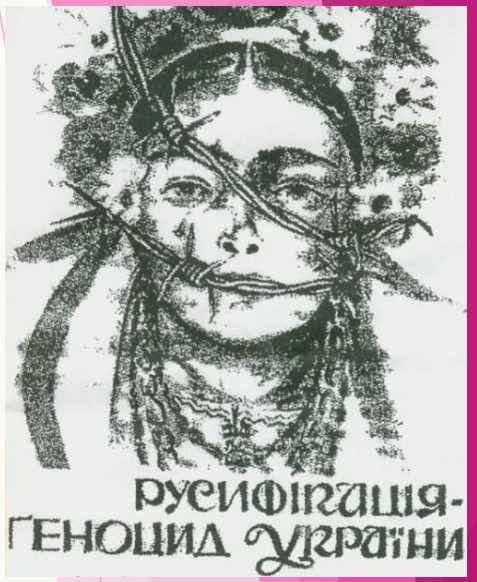
Основні деталі проекту мисткині Валентини Веремко.
Ось її 12 віх:

1626 Наказ Синоду московської церкви вилучити з українських церков книги старого українського друку.

1627 Указ царя Михайла та патріарха Філарета про спалення накладу «Учительного Євангелія» Кирила Ставровецького.

1720 Сенатський указ Петра I від 5 жовтня 1720 року про заборону друку нових книг українською мовою та запровадження цензури для друкарень,насамперед Києво - Печерської та Чернігівської.

1763 Указ Катерини II про заборону викладання українською мовою у Києво-Могилянській академії (з подальшим знищенням козацьких шкіл 1764-1765 рр. та забороною українських букварів 1769 р.).





Історичні віхи лінгвоциду: XIX-XX ст.

Законодавчі заборони та фізичне винищення інтелігенції.

1775 Знищення Запорозької Січі: конфіскація й спалення бібліотеки – книжкової спадщини Січи, ліквідація січових шкіл та осередків козацького друку, руйнація системи козацької освіти.



1863 Валуєвський циркуляр : таємне розпорядження міністра внутрішніх справ П.Валуєва (30 липня 1863р.) про заборону видання навчальної та релігійної літератури українською мовою.



1876 Емський указ: 30 травня 1876 р. підписане таємне розпорядження про повну заборону друку, ввезення українських книжок, викладання українською мовою в школах та навіть підписи нотних текстів українською.

1937 Розстріляне відродження: масове фізичне знищення духовно-культурного та мистецького покоління 20-х – 30 -х років. Восени 1937р в урочищі Сандармох (Карелія) було розстріляно 1111 в'язнів Соловецької тюрми. Серед яких цвіт української інтелігенції (Лесь Курбас, Микола Куліш, Валер'ян Підмогильний, Микола Зеров, Павло Филипович та ін.).



СУЧАСНА ФАЗА ГЕНОЦИДУ

Історичні віхи лінгвоциду: XXI ст. («Born / Burn Alive»)

Ракетні удари, послідовне нищення української ідентичності на окупованих рф територіях

2014 Вилучення та знищення українських книжок з бібліотек та книгарень на окупованих рф територіях Криму, Донеччини та Луганщини.

2022 Масоване руйнування бібліотечної системи: пошкоджено або знищено 617 бібліотек, списано через фізичне руйнування близько 12,97 млн примірників книг.

2024 Ракетний удар 23 травня по друкарні «Фактор-Друк» у Харкові: загинуло 7 працівників, 20 людей дістали поранення, знищено 50 тисяч книжок.

2026 Сучасна фаза культурного геноциду: цілеспрямовані удари по складах, друкарнях та вилучення книжок на окупованих територіях (знищено близько 13 млн примірників — третину річного друку України).







Українське слово живим звучатиме у світі

78-й Франкфуртський книжковий ярмарок 2026 року зібрав 236 000 відвідувачів із 137 країн світу. Вас багато, але дивіться і ми між вас не загубились!

Участь України — це не просто презентація літературних новинок чи культурний менеджмент. Це черговий свідомий акт нашого культурного спротиву та беззаперечний зразок незламності.

У часи, коли ворог намагається знищити нашу ідентичність, руйнуючи українські друкарні, спалюючи логістичні склади та цілеспрямовано вбиваючи тих, хто створює книги, українське слово продовжує звучати на головному літературному майданчику планети.

Наш стенд, зведений попри всі виклики війни, став символом того, що українську культуру неможливо окупувати чи стерти. Це наш болісний, але величний шлях.





Від попелу війни до гартування української незламності



Попіл — це те, на що ворог намагається перетворити нашу культуру, спалюючи українські друкарні та склади з книжками.

Але під цим колосальним тиском і вогнем українське слово не зникло. Воно спресувалося у надміцний алмаз — символ нашої абсолютної, непохитної незламності.

Світові видавці, перекладачі та читачі — ви ті майстри, чия солідарність допомагає нашому голосу звучати на повну силу.

Купуючи права на українські книги, фінансуючи переклади та відкриваючи наші сенси світові, ви допомагаєте підняти українське слово з попелу війни і перетворити його на діамант, який назавжди займе своє законне, дорогоцінне місце у скарбниці світової культури.







Добірка посилань



https://blog.scienceandindustrymuseum.org.uk/wp-content/uploads/sites/8/2018/08/imperfect-diamond.jpeg



https://suspilne.media/culture/1430733-masstabna-prisutnist-ukraini-ta-zmini-globalnogo-rinku-cim-zapamatavsa-frankfurtskij-knizkovij-armarok-2026/



https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3916584-u-frankfurti-vidkrivaetsa-knizkovij-armarok-za-ucasti-ukraini.html

https://detector.media/infospace/article/253090/2026-10-07-na-frankfurtskomu-knyzhkovomu-yarmarku-predstavyly-instalyatsiyu-z-knyzhok-utsililykh-pislya-ataky-po-ranku/

НУ "ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА"
НБ